

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cene po pošti:
za celo leto . K 50.—
za pol leta . K 25.—
za četrt leta . K 13.—
za 1 mesec . K 4.50
Za Ljubljano mesečno 4.50
Uredništvo in uprava:
Hopitarjeva ulica št. 8
Uredn. telefon št. 50

Wilson vzpodbuja Jugoslovane.

LDU Berlin, 12. marca. (Dun. KU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Rima: V včerajšnji seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Nitti obširno poročal o pariških in londonskih pogajanjih, kakor tudi o brezuspešnih naporih, doseženi rešitev jadranskega vprašanja. Po-

ročal je tudi o pravtako brezuspešnih pogajanjih z jugoslovenskimi delegati in je poudaril, da bi bil sporazum že davno mogoč, ako bi ne nasprotoval predsednik Wilson, ki Jugoslovane v njih opoziciji vzpodbuja.

Veliko delavsko gibanje v Šleziji.

Stavke poljskih premogarjev. — Zelezna industrija v nevarnosti.

LDU Moravska Ostrava, 12. marca. (ČTU) Češko delavstvo zapadnega okraja premogovnega revirja se je pokorilo včerajšnjemu pozivu ententne misije in češko-poljske konference v Tešinu in se vrača na delo. Poljsko delavstvo pa nadaljuje stavko v polnem obsegu. Vsega je delalo danes v revirju 49.4% delavstva. Politično stavko pa nadaljuje približno 21.000 rudarjev.

vira, je zavzela premogovna kriza v vitkoviškem železniškem revirju zelo resen obseg. Vitkoviška železarna in koksne tovarne so sedaj brez nakazil premoga. Ako ima stavka in prepoved uvoza premoga iz Tešinskega trajati še nadalje, je katastrofa neizogibna, in bi se moralo ustaviti delo v valjarnah, jeklarnah in v pretežnem delu koksovih tovarn. Tudi delo v posameznih oddelkih, kjer bi pomenila ustavitev dela uničenje, bi se moralo ustaviti.

Odkrita vojaška zarota v Nemčiji.

LDU Berlin, 12. marca. (Dun. KU — Wolf.) Iz pristonega vira poročajo: Nekaj časa je opažati delovanje radikalne klike, ki stremi za protipostavnim in protustavnim prevratom in ki je poiskovala pridobiti za svoje naklepe tudi vojaško oblast. Ugotavlja se, da je ta nastop opozicionalni stranki desnice v narodni skuščini in v skupnem deželnem zboru popolno široki krogi starokonservativne smeri odklanjajo brezpogojno to politiko. Napram taki kliki, ki se poslužuje nacionalističnih gesel, zelo oprejen. Vlada bo nastopala z vsjo previdnostjo in vzela najstrožje mere proti pomočnikom in voditeljem tega gibanja. Zaradi tega je bilo aretiranih več udeležencev tega gibanja.

LDU Berlin, 12. marca. (Dun. KU.) »Berliner Tagblatt« doznava iz poučenega vira, da so hoteli presenetiti berlinsko vlado, pri čemer naj bi se pridružile tudi organizirane čete, ki so porazdeljene po deželi. Ker se med vodji gibanja ni mogel doseči sporazum o roku, kdaj naj bi se nastavil puč, se domneva na poučenem mestu, da se je imel izvesti nameravani puč v kakih 8 do 10 dneh. Nadaljnji razvoj gibanja pa je bil oviran vsled tega, ker je vlada posegla vmes. Ker se vrši sedaj preiskava, se ne more sedaj še, kakor izjavljajo listu »Vossische Zeitung« poročati o podrobnostih. Glasom nekaterih poročil, ki pa niso kontrolirana, je imela zarota namen, zavesti garnizije v Berlinu in v Doeberitzu do puča, in spraviti stranke desnice do vlade.

NEPOSREDNA POGAJANJA MED JUCOSLAVIJO IN ITALIJO.

LDU Washington, 12. marca. (Dun. KU — Brezlično.) »New York Sun« poroča iz Pariza, da so se neposredna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo že začela, a da dosedaj še niso napredovala. Novi italijanski predlog, da se dovoli Jugoslaviji izhodišče na morje med Opotijo in Reko, dočim bi imela priti Reka pod italijansko suvereniteto, je bil odklonjen od Jugoslovanov.

in vlada meni, da je le v interesu Francije, da se udeleži pogajanj, pri katerih so udeležene tudi nekatoške države.

ENTENTA PROTI POLJSKI.

LDU Curih, 12. marca. (ČTU) Spopadi v tešinskem okraju so dali ententi povod, za energične korake v Varšavi. Ze precej prej se je opozorila v Parizu ententa na silno agitacijo, ki se razvija s poljske strani v tešinskem okraju. Čehi so pojasnili pred entento, da delujejo Poljaki z najsilnejšimi sredstvi, da bi vplivali na prebivalstvo sebi v prid. Ta opomin pa ni bil sprejet od entente tako resno, kakor je bil vložen s češke strani. Krvavi spopadi, ki so včeraj v tešinskem okraju kalili mir, so presegali meje agitacije in zato je tudi ententna misija na podlagi danih ji navodil v Parizu kategorično protestirala proti terorističnim činom Poljakov in z grožnjo resnih represalij prepovedala vsako nadaljnjo agitacijo.

ČEHO-MADŽARSKA MEJA.

LDU Praga, 12. marca. (ČTU) Odslek za inostranske posle češkoslovaške narodne skupščine je imel včeraj 11. marca pod predsedstvom ministra za zunanje stvari dr. Beneša sejo, v kateri je odgovarjal dr. Beneš na interpelacijo poslanca dr. Hajna glede poskusa spremembe češkoslovaško-madžarske meje in intervencije italijanskega ministrskega predsednika Nittija v prilog Madžarske. Minister dr. Beneš je na podlagi avtoritativnih informacij obrazložil, da so vse te govorice brez podlage in da je bila madžarska meja že lani končno določena. Češka javnost nima povoda, da bi se razburjala, zakaj poročilo o intervenciji ministrskega predsednika Nittija v prilog teritorialnih sprememb v prid Madžarski ne odgovarja resnici.

KRIZA V ITALIJI.

LDU Rim, 12. marca. (Dun. KU) Agencija Stefani javlja: V današnji seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Nitti naznanil, da je odstopilo neka članov kabineta. Vsi ministri so vztrajali pri svojih izdanih izjavah glede političnega in parlamentarnega položaja in so stavili svoja mesta na razpolago ministrskemu predsedniku.

LDU Split, 12. marca. (Dun. KU) Z Nittijevem povratkom je stopilo v Italiji na površje vprašanje rekonstrukcije kabineta. Odstopili so ministri Schanzer, Ferrari in Visocchi. Govori se, da stopio na njih mesta Luzzatti, Bonomi (soc. reform.) in Meda (italijanska ljudska stranka). Novi kabinet bi imel značaj meščanske koalije proti socialistom. Ministrski predsednik je izjavil novinarjem, da bo dal v parlamentu o londonskih pogajanjih vsa možnost na pojasnila.

FRANCIJA IN VATIKAN.

LDU Pariz, 12. marca. (DKU) Agence Havas poroča: Zakonski načrt, ki ga je francoska vlada predložila zbornici glede vzpostavitve odnošajev z Vatikanom, zahteva dovolitev kredita za poslaništvo pri sv. stolici in poudarja, da je vzpostavitev odnošajev upravičena iz višjih razlogov narodnih interesov in da ta ukrep nikakor ne ogroža laiškega gospodstva in zakona o ločitvi cerkve od države. V Rimu se bodo o tam resno posvetovali

Francoski kardinal Dubois

se pripelje v Ljubljano že jutri, v nedeljo ob 6. uri zjutraj na glavni kolodvor, kjer se bo vršil sprejem političnih oblasti in organizacij.

Ob 10. uri se bo vršila v stolnici pontifikalna sveta maša, ki se je bodo vdeležile različne korporacije z zastavami.

Po sveti maši se bodo vršile sprejemne avdicije.

Popoldne ob 1/2 5. bo v »Unionu« pozdravna akademija.

Kardinal se odpelje že zvečer, ker mora po nujnih poslih v Rim.

Pozdravna akademija v čast došlega francoskega kardinala Dubois, se bo vršila jutri ob pol 5. popoldne v veliki dvorani hotela »Union«.

Vstopnice se dobivajo danes cel dan v pisarni Jugoslovanske Strokovne Zveze, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje. — Jutri pa v Ljudskem domu, in sicer od 9. do 12. ure dopoldne.

KARDINAL DUBOIS V BELEM GRADU.

Kardinal je došel v Beligrad v sredo 10. t. m. zvečer. Na kolodvoru ga je pozdravil minister verstva dr. Fran Janković, francoski poslanik, prof. dr. Jelenić za katoliško duhovščino in zastopnik pravoslavne duhovščine. V četrtek se je kardinal vpisal na dvoru, obiskal ministrskega predsednika Protića, ministra verstva dr. Jankovića in francosko poslaništvo, kjer je bil ob pol 1. uri deželn. Zvečer ob 9. uri je bil slavnostni banket za približno 40 oseb v oficirskem domu, prirejen od našega ministrstva za zunanje zadeve. Kardinala je nagovoril namestnik zunanjega ministra dr. Spaljoković. Kardinal je bil odlikovan z redom sv. Save I. vrste. Škof iz Le Mansa George Grente in škof iz Gapa Gabriele de Llobet z redom sv. Save II. vrste. Tudi drugi spremljevalci kardinalovi so bili odlikovani. Kardinala spremljajo še: vizitator lazaristov Lobry iz Carigrada, dva francoska stotnika, baron du Lèche in iz Belega grada prof. dr. Janjić.

Volitev se boje.

Pod vtisom razkritij, ki prihajajo na dan o prejšnji demokrasko-socialistični vladi, se je demokratov polastila velika zbežanost. Resno so se začeli bati volitev, posebno odkar so jim razni občinski volilni izidi na Hrvaškem pokazali, da nimajo od ljudstva pričakovati nobenega usmiljenja. Sedaj se že cel teden v parlamentu vrši razprava o vladni izjavi. Govore skoro sami demokrati, ker poslanci vladnih strank nočejo tratiti časa z besedami. Na vrsto bi namreč imel priti že včeraj zakon o volilnem redu za volitve. Demokrati pa vlečejo in govore, da bi preprečili ali vsaj zavlekli volitve.

Včeraj so jo pa pošteno izkupili. Ko so celo dopoldne potratili z govorjenjem, so predlagali, da se ugotovi, če je navzočih dovolj poslancev. Storili so to na ta način, da so mogli s dolgimi govori zopet ubiti dovolj zlatega časa. Ko se je ugotovilo, da je poslancev dovolj, so menili, da bo sedaj seja zaključena ter da je vsak poslanec od njihovih dolgotrajnih govorov že dovolj utrujen. A vlada je zahtevala, da se seja nadaljuje. Min. predsednik Protić je izjavil, naj se delo nadaljuje, če so gospodje že celo dopoldne že na tak način izgubili. Seja se je nadaljevala.

Predsednik pozove prvega vpisanega govornika, ki je bil na vrsti. Ni ga! Pozove drugega, naj govori. Ni ga! Pozove tretjega. Ni ga! Bili so to sami demokrati, ki so se sprehajali bogvekje. Pri delu v zbornici jih ni, razun ko pridejo nagajat. Gospodje so se zanašali, da bo stvar končana in da ne pridejo na vrsto ter jih ni bilo. Izgubili so besedo. Šele četrti govornik se je oglasil. Tako je bil pridobljen en dan. Danes bo

govoril le dr. Puc, ki je še ostal koš edini demokraski govornik.

S tem bo danes razprava končana in potem lahko pride na vrsto volilni red. Kaj bodo demokrati vse ukrenili, da zavlečejo razpravo o volilnem redu kdo to ve. Dejstvo pa je, da se gospodje bankirji resno tresejo pred volitvami, ker se boje ljudstva.

Mi zahtevamo: Sklenite volilni red in potem na volitve, da ljudstvo obračuna z ljudskimi sleparji!

Osleparjeno ljudstvo.

Ko je svojčas bivša demokrasko-socialistična vlada začela na naravnost neumeven način markirati kronске bankovce ter jemati ljudem 20% njihove gotovine, je med ljudstvom nastalo splošno razburjenje. Nobenemu človeku ni bilo prav umljivo, zakaj se kolekuje denar, ko so novi bankovci že natisnjeni. Ljudstvo je čutilo past. Se večjo nezaupljivost pa je vzbudila odredba demokrasko vlade, da se ljudem pobere ob tej priliki ena petina denarja — seveda proti priznanicam. Ljudstvo je na shodih protestiralo proti temu, ker je slutilo, kaj tiči za tem. Ko bi bilo tedaj ljudstvo imelo zagotovilo, da se bo odvzeti denar uničil, da ne pride več v promet, bi bilo morda še mirno preneslo tistih 20%. To bi bilo našo valuto izboljšalo, cene bi bile padle in stvar bi ne bila nevarna. Toda že tedaj so se širile govornice, da odvzeti denar pride zopet v promet, da se bo število papirnatega denarja le še pomnožilo mesto zmanjšalo.

Vsako se še spominja, kako so liberalno-bankirska glasila tedaj razglasila, da je ta stvar le v korist ljudstva. Hujškači, državni nevarni elementi — so bili tisti, ki so si drznili reči, da utegne vlada ljudstvu vzeti denar zopet porabiti.

In vendar se je tedaj z ljudstvom od strani demokrasko-socialistične vlade zgodila velikanska sleparija, kakor je bilo včeraj ugotovljeno v parlamentu. Bivši demokraski finančni minister, ki nam je hotel naprtiti tudi zamenjavo kron za dinarje v znesku 4 : 1, je priznal včeraj, da je ljudstvu pobral 20% ter denar zopet vrge v promet in ga zapravil. Ta vsota znaša nad eno milijardo kron.

Popolnoma razjasni v tem oziru položaj, govor ministrskega predsednika Protića, ki je včeraj na Veljkovičev zagovor povedal: »Jaz sem rekel, da je finančni minister v svojem imenu in v imenu svojih kolegov na »prevarnic način odvzel narodu okoli eno milijardo kron. To, gospodje, kar sem rekel, hočem tudi dokazati. Dokazati hočem to z uradnim aktom samega gospoda finančnega ministra in njegovih tovarišev. Dovolite gospodje, da prečitam en odstavek iz sklepa ministrskega sveta, v katerem je bila ta odločba ugotovljena. Sklep ministrskega sveta od 23. oktobra 1919 nosi številko I št. 3188. V tem sklepu stoji pod II. sledeče:

Da se o priliki tega novega markiranja kronskih novčanic zaradi zmanjšanja nepotrebne njihove količine, ki cirkulira na našem ozemlju in ki zmanjšuje kronam njihovo vrednost, zadrži 20% od strani države na ta način, da se onim, ki prinesejo krono, izda uradna priznanica o pridržani vsoti.

Vi ste slišali od samega gospoda finančnega ministra, da je bilo to prisilno posejilo. Kadar pa država jemlje posejilo, mora to javno in jasno povedati. Prvi pogoj za zdrave finance države je ta, da vlada v njej iskrenost, drugi pogoj je javnost in tretji pogoj je, da vlada red. Tega v ministrovstvu g. Veljkovića ni bilo. Če se v sklepu ministrskega sveta tako govori, potem, gospodje, se tista vsota, ki se odvzame narodu ne sme potrošiti; kajti vsakdo, ki prebere, zakaj se mu odvzame 20%, bo to tako razumel, da hoče država teh

20% sežgati. Ampak oni niso bili sežgani, nego znova spravljivi v promet. To se pravi, da je država to vsoto vzela na posodo. Radi tega sem jaz imel popolnoma prav, ko sem rekel, da je ta vsota odvzeta na »prevarni« način, in jaz sem to tudi dokazal z onim sklepom ministrskega sveta. Če vlada sklepe, da hoče potrošiti denar, mora tudi skrbeti za pokritje. Ako vlada ne skrbi za pokritje, potem je taka politika bankerotska, in samo bankrotirji so v stanu, da vodijo tako politiko. Tada se vidi, kako velika je bila napaka, da ni zasedal parlament.

Demokrati in socialisti so s svojim sleparstvom vzeli ljudstvu nad eno milijardo denarja, ga vrgli zopet v promet, s tem poslabšali našo valuto, povzročili padanje denarne vrednosti in vsled tega naraščanje cen.

In ti ljudje, ki so naše ljudstvo na en mah dvakrat osleparili, so ga hoteli oslepariti še enkrat ob zamenjavi kron za dinarje v razmerju 4 : 1.

Če se ta bankirska gospoda sedaj na videz zgraža nad valutno reformo 4 : 1, je to le zgražanje sleparja, ki se mu je sleparija ponesrečila. Iz njihovih dejanj spoznamo, koliko so vredni sami in njihove besede.

To naj vsakdo pomisli, ko here njihove članke o valuti sedaj, ko nimajo več besede in možnosti slepariti.

Shod delavskega ženstva.

(Iz Maribora.)

Lep je bil nedeljski shod, takšnih shodov moramo imeti še več — taka je bila sodba mariborskega delavskega ženstva o shodu, ki ga je sklicala »Delavska zveza« zadnje nedelje. Mariborsko delavsko ženstvo je v nedeljo pokazalo, kako misli, kam se nagiba in odkod pričakuje svojih pravic. Takoj po 4. uri popoldne se je pričela polniti dvorana JSZ — več stotin delavk, služkinj in delavskih žen, pa tudi precej delavcev se je udeležilo zborovanja svojih tovarišic. Ko je potem otvorila predsednica ženske skupine tov. Jančič shod, je bila dvorana že natlačena polna. Z lepimi besedami je pozdravila množico številne zborovalke, posebno pa ljubega in dobrodošlega gosta — Cilko Krekovo — katero so zborovalke navdušeno pozdravljale.

V prekrasem govoru je nato Cilka Krekova opisala dolžnosti delavske žene, služkinje, delavske matere in jim pokazala pot, po kateri bodo tudi one prišle do svojih pravic — da ne bodo v bodoče imele samo dolžnosti — temveč tudi pravice.

Njenemu govoru je sledilo navdušeno pritrdjevanje. Besede, ki jih je govorila, bodo gotovo obrodile stoteren sad in pripomogle, da se bo še bolj razširila in utrdila krščanska misel med delavskim ženstvom. Nato je povzel besedo predsednik Delavske zveze tovariš Krepek, ki je v kratkih besedah orisal program kršč. del. organizacij — ter pozivljaj navzoče ženstvo, da se tudi ono poprime našega dela in gre skupno v boj — kajti brez boja ni zmage — za uresničenje kršč. delavskega programa. Za temi sta govorili tov. Poplatnik in Zorec v imenu služkinj, tov. Ver in Bračko v imenu moške skupine JSZ, ter ravnateljica štopca in prof. Bogovič. Ob koncu sta se sprejeli sledeči resoluciji.

1. Mariborsko delavsko ženstvo odločno zahteva, da se izvede splošna in enaka volilna pravica za vse ženstvo.

2. Najodločneje protestiramo proti uesranim in podlim napadom nasplošnih strank, ozir. njih časopisja in govornikov proti dr. A. Korošcu in ljubljanskemu škofu dr. A. Jegliču, ter jima izreka nespopolneče zaupanje.

Po sprejetju resolucij je predsednica zaključila lepo uspeli shod — katerega uspehe blagoslovi Bog.

BOJI NA RUSKEM.

LDU Moskva, 12. marca. (DKU — Brezlično.) Na severni fronti v murmanskem odseku se prodiranje nadaljuje. Na sibirskem delu severne fronte vzdolžno od Urala so bele čete stopile v stik z rdečimi četami in priznale sovjetsko vladu.

BOJI MED POLJAKI IN RUSI.

LDU Varšava, 12. marca. (Dun. KU — Brezlično.) Velikopotezni napad sovjetskih čet ob Dvini je bil včeraj z večjimi izgubami za sovražnika odbit.

Dnevne novice.

+ Protič napoveduje nova odkritja o demokratsko-socialistični vladi. V četrtkovni seji parlamenta je ministrski predsednik Stojan Protič izjavil, da hoče sedanja vlada toliko časa ostati na svojem mestu, dokler ljudstvo ne bo zvedelo, kak-

šen je položaj, v katerem nas je pustila prejšnja vlada. Demokrate izpreleta kurja polt! Protičeva izjava je delovala kakor bomba.

+ Včeraj centralisti, danes avtonomisti. »Jugoslavija«, ki je verno podpirala prejšnji centralistični režim, je sedaj obrnila kopje in strelja proti centralizmu današnje vlade. Očita ji, da hoče pokrajinskim činiteljem onemogočiti vsak vpliv na državno upravo. Ako je pa preje kdo kaj takega rekel, so ga demokrati proglasili za vleizdajalca. Kakor pač kaže — načel ti ljudje itak nimajo.

+ Wilson nepopustljiv. Wilson je odgovoril na francosko-angleško noto z dne 26. februarja v stvari jadranskega vprašanja. Wilson pravi, da vstraja na skupni spomenici zaveznikov z dne 9. decembra, ki izraža načela in ponavlja glavne točke, na podlagi katerih se je bil dosegel sporazum. Samo italijanska in jugoslovanska vlada sami želita, da se opusti načrt ustanovitve svobodne reške države in bi želeli državno oblast nad Reko poveriti zvezi narodov, se on temu ne bo upiral. Sploh ponavlja, da bo prav rad odobril neposredni sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Naglašja samo, da se v ta sporazum ne sme mešati albansko vprašanje in albansko ozemlje.

Politične novice.

— Falzifikati tisočkronskih bankovcev. Na ukaz gospoda finančnega ministra se ustanovi pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani komisija treh članov, da še enkrat pregleda strankam odvzete tisočkronske bankovce kolkovane s sumljivimi koliki. Ta komisija naj dožene, ali so koliki res potvorjeni ali ne. V to komisijo imenuje delegacija ministrstva financ enega uradnika kot predsednika komisije in enega strokovnjaka, trgovska in obrtniška zbornica pa pošle tretjega člana. Izrek komisije o pristnosti kolka bo definitiven. Bankovci, ki jih bo komisija izpoznala za prave, se bodo naknadno zamenjali pri delegatih za zameno kronskega bankovcev. — Za delegata: dr. Rupnik s. r.

— Umetnine se ne smejo pustiti čez mejo, če tega oblasti ne dovolijo. Dognalo se je, da zadnje čase posebno Nemci iz proste roke prodajajo umetnine izven države. Vsaka prodaja umetnin se mora naznaniti deželni oblasti.

— Vlom v Koprivniku. Posestniku Ivanu Krakarju so odnesli neznan vlomilec veliko moške obleke, sladkorja, čaja, kakaosa, zavitek vžigalic in denarnico, v kateri so bili 4 tisočaki. Tatvine sumljiv je neki bivši ruski vojni ujetnik.

— Izthotapenje živine se je zadnje čase precej omejilo. Meje so namreč strože zastražene; oržani g. svetnika Kerševana pa tudi v zaledju strogo nadzorujejo promet z živino in so že izsledili veliko golpluj z živinskimi potnimi listi: izthotaplanje živine se zato več ne izplača, ker je riziko prevelik.

— Izgredi na Tržaški cesti. Dne 11. marca okrog 22. ure 44 minut so prepevali ključavničar Ivan Jerina, mesar Anton Peterlin, ključavničar Stanko Pogibov, skladiščnik Maks Završnik in ključavničarja Franc Avsec in Josip Avsec na Tržaški cesti pred Rupertovo gostilno. Državni varnostni nadstražnik in poskusni stražnik Anton Cotič sta fante opominjala na red in aretirala Franceta Avseca, kateri je najbolj kričal; Avsec se je prijel nato za ograjo in se tako držal, da ga stražnika nista mogla spraviti naprej; ostali fantje so nato obkolili stražnika, se vanja zaletavali in grozili, da Avseca ne bosta nikamor odpeljala. Stražnika sta nato prosila telefonično pomoč iz tobačne tovarne, nakar je prihitelo 5 stražnikov na pomoč, kateri so privedli fante na policijsko ravnateljstvo. Na policiji so fante kaznovali vsakega s 100 K globe radi kajenja nočnega miru; zaradi ostalih reči se bodo zagovarjali pred sodiščem.

— Stara tatnica je Marija Olepič. Doma je iz Adergasa. Z zaporji je dobro znana. Prvič je dobila 13. julija 1906 v Ljubljani 6 mesecev, 22. junija 1907 je dobila 8 mesecev, 18. julija 1908 13 mesecev, 8. oktobra 1915 2½ leta in 28. majnika 1918 1½ leta težke ječe. Vselej je kradla in sicer večinoma kokoši. Zdej sedi na zatožni klopi, ker je v noči na 19. januarja 1920 ukradla v Kranju iz zaklenjenega kurnika 7 kokoši in enega zajca, med vožnjo iz Kranja v Škofjo Loko je pa Flori Ahačičevi 15 kron vredno denarnico z vsebino 192 do 194 K vzela, kakor navaja obtožnica. Dve kokoši je v Kranju pustila živi, ostale je zadavila. Ahačičevi pravi, da ni ukradla denarnice. Ahačičeva zaslšana kot priča potrdi, da je sedela Olepičeva takrat na desni strani. V Vižmarjih je Olepičeva izstopila, dasi je imela vožni listek do Ljubljane. Ahačičeva je šla potem proti Vižmarjem in jo je zasačila v neki gostilni v Šiški; tajila ji je, priča je pa poslala po stražnika; in šla je za njo in jo je s pomočjo drugih ljudi prijela in odvedla na policijo. Deželno sodišče ji je prisodilo 8 mesecev težke ječe zaradi

tatvine kokoši in zajca, oprostilo pa jo je od obtožbe, da bi bila ukradla denarnico gospodični Flori Ahačič.

— Davek na služinčad. Pariški občinski svet je sklenil davek na domače uslužbenice. Za vsako žensko uslužbenko znaša davek 40 frankov, za moškega uslužbenca 80 frankov. Ako je uslužbenka ali uslužbenec tuj državljan, se davek znatno zviša; za državljane zaveznških držav se podvoji, a za državljane sovražnih držav se popeptori. Za stare in onemogle posle so dovoljene izjeme.

— Umrl je na Dunaju cerkveni skladatelj dr. Otto Müller, star 83 let.

— Drage kokoši. Te dni je bilo na dunajskem trgu nekaj starih kokoši naprodaj — vsaka po 280 K.

— Veržnikom zaplenjajo stanovanja v Budimpešti. Komisar za stanovanjske stvari je izdal naredbo, da se brezobzirno zaplenijo stanovanja vsem tistim osebam, ki so se šele za časa vojne naselile na Ogrskem ter so bile kdaj kaznovane zaradi navijanja cen. Na ta način postane prostih 5000—6000 stanovanj. Posnemanja vrednot

— Cene na Dunaju in v Parizu. Neki dunaski list primerja današnje pariške in dunajske cene. V Parizu stane bluza iz batista ali linona 6.50 fr., na Dunaju 110.50 K; bluza iz crepe de Chine, bogato okrašena 19 fr., na Dunaju 323 K; plašč (covercoat 1.20 m dolg) v Parizu 89 fr., na Dunaju 1513 K; moški čevlji s šivanimi podplati v Parizu 46 fr., na Dunaju 788 K; čevlji za deklice 33 fr., oziroma 561 K; žepni robci iz batista 12 kosov 5.50 fr. ozir. 93.50 K; kretan meter po 2.95 fr., oziroma 50.15 K itd.

— Novo pokopališče na Dunaju. Dunajska mestna občina uredi novo pokopališče med Atzgersdorfom in Hetzendorfom. Pokopališče se zasadi z drevjem, da bo kakor gozd. Merilo bo 80.000 kvadratnih metrov.

— Poletni čas v Italiji. Spricho pomankanja kuriva, pod katerim trpi bolj kot vse druge dežele, hoče italijanska vlada tudi letos uvesti poletni čas.

— Valute na začetku borzi dne 12. marca: amer. dolar (100) 14.550; avstrijska krona (100) 63 K; bolgarski lev (100) 185 K; carski rubelj (100) 200 K; češka krona (100) 185 K; 20 kronske zlati 552 K; franc. frank (100) 1120 K; nemška marka (100) 244 K; rumunski lej (100) 245 K; švic. frank (100) 2450 K; italij. lira (100) 840 K.

Ljubljanske novice.

Ij Orli ljublj. okrožja se polnoštevilo v krojih udeleže pozdravne akademije na čast kardinalu Dubois. Zbirališče točno ob 4. uri popoldne v veliki dvorani »Uniona«.

Ij Krekova prosveta vabi vse članice, da se zanesljivo udeleže slavnostne akademije, ki se vrši v nedeljo popoldne ob pol 5. uri v čast kardinalu Dubois v veliki dvorani Uniona. Vstopnice se dobe v predprodaji danes cel dan v pisarni Jug. Strok. Zveze, Jugoslovanske tiskarne, jutri od 9.—12. ure dopoldne pa v Ljudskem domu.

Ij šentjakobske Orlice prirede jutri v nedeljo 14. t. m. v veliki dvorani hotela »Uniona« slovesen sprejem. Na programu je telovadba članic in gojenk. Svira godba dravske divizije pod vodstvom g. dr. Čerina. Vstopnice se dobe pri blagajni zvečer od pol 7. ure dalje v Unionu. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Pridite v obilnem številu.

Ij Glasbena Matica, Pevskemu zboru Glasbene Matice naznanja odbor, da se generalna skušnja z zborom in orkestrom vrši v ponedeljek ob pol 8. uri zvečer v Unionski dvorani, ne pa v nedeljo dopoldne.

Ij Ben-Hur. Opozarjamo na predstavo te zgodovinske igre iz Kristusovih časov v 9. slikah, ki je spisana po znanem romanu in nudi gledalcem obilo zanimivosti in pestrosti. Kdor si jo želi ogledati, naj si preskrbi vstopnice kmalu v predprodaji v trafiki gospe Modiceve nasproti Jugoslovanske tiskarne in v prodajalni »Nove založbe« na Kongresnem trgu. Predstava začne že ob 7. uri zvečer.

Ij Mrak. V sredo, dne 17. t. m. ob pol 8. uri zvečer bo imel Ljudski odbor predstavo Peter Petrovičeve drame »Mrak« v treh dejanjih; v ti drami bo gostoval v vlogi Vučina g. Milan Skrbinšek, ki vodi tudi režijo igre.

Ij Ljubljanski kleparji, inštalaterji in krovci so v stavki. V stavko so bili primorani, ker so imeli preslabe plače. V taki dražnji so imeli plačo prve vrste pomočniki po 30 K dnevno.

Ij Novost. Na stolni cerkvi so danes dopoldne pritrtili nov kazalec za minute, ki je bil že dalj časa zlomljen. Nov kazalec je lep rumen in kaže, da bi pobarvali tudi druge, ki se jim že pozna starost, da ne bo razlika prevelika.

Ij Naviljak cen. Neki ljubljanski mesar je v mesnici naročil kmetu, naj mu pripelje krompirja za seme, po katerikoli ceni hoče; plača mu ga rad tudi po 8 K kilogram! Dotični mesar tako dragega krompirja seveda ne bo sam sadil, ampak ga bo z le-

pim dobičkom oddal dalje, Dunaška in graka mestna občina npr. potrebujeja sedaj za obdelovalce malih vrtov na stotine vagonov krompirja za seme. Tudi pri nas bo malim najemnikom zemlje manjkalo krompirja za seme, ker smo po zaslugi brezglave gospodarske politike prišli tako daleč, da je krompir na ljubljanskem trgu prava redkost in se tudi kot tak plačuje — po 5 K kilogram! Sedaj mu hočejo veržniki pognati ceno na 8 K! Ali res ni sredstev, da bi se tej roparski družbi zvezale roke?

Ij Pouk neprevidnemu vozniku. Dne 9. februarja t. l. je voznik Štefan Klobučar tako hitro vozil, da je malo manjkalo, da ni dveh gospodov povozil. Pri Zlatorogu je pa pustil konja in voz brez nadzorstva in je šel po svojih opravkih. Okrajni sodnik Avsec je obsodil Klobučarja v 48 urni zapor in pristavil: »Čudil sem se, ker ne dobim nobenih ovadb o naglih voznjeh v Ljubljani; posebno mesarji dirjajo naravnost divje po mestu. Pisal bom policiji, da naj na nagle voznje gleda.«

Razne novice.

r Sušica ozdravljiva. Pariški »Journal« je prinesel pogovor z asistentom Pasteurjevega zavoda z dr. Arnoldom, ki trdi, da je našel metodo, po kateri se bodo uničevali bacili tuberkuloze. Dr. Arnold je izjavil, da je mogoče pljuca ravno tako desinficirati kakor na primer rano na roki. Klimatično zdravljenje in zdravljenje z ar. matičnim vzduhom hojevih in enkalptičnih gozdov je samo nekaj opij za pljuca. Fravo zdravilo more biti samo antiseptično sredstvo take sestave, da bi sicer uničilo bacile, a bi ne poškodovalo organskih tkanih. Desinfikacija se izvršuje skoz sapnik z inhalacijskim aparatom, ki tako deluje, da se desinficirajo vsa pljuca. Z zdravljenjem se mora začeti, preden se v pljučih napravijo kaverne, ki zabranjujejo, da bi desinfekcijsko sredstvo prišlo v vsa pljuca. Pakor najboljši dokaz, da je tuberkuloza ozdravljiva, je navedel dr. Arnold, da jo sam tako zdravi in da lahko pokaže celo vrsto na pljučah bolnih pacientov, ki so okrevali. Dr. Arnold ima v Outeuil inhalatorij in pacientov dosti več, kakor jih more sprejeti. Njegovo podjetje mu nese lepe denarce, ali rad bi imel Rotschildovo bogastvo, da bi mogel podobne inhalacije kakor je njegov, ustanoviti po vsem svetu. Zakaj jako mučna je misel, da umira za sušico na tisoče in tisoče ljudi, desi je zanesljivo sredstvo proti njej.

r Alkohol in diplomatska zastopstva. Kakor je znano, e v Ameriki alkohol na splošno prepovedan. Piti so ga smeli le še diplomatski zastopniki tujih držav, ki so se pa sami prostovoljno odrekli ti pravici, ker je bilo le preveč prijateljev in gostov, ki so se hoteli okoristiti na račun te svobode in so hodili pit v družbo zastopnikov. Tako je danes Amerika res popolnoma brezalkoholna.

r Predor skoz Pireneje. Ni še dolgo tega, ko je bil dograjen tunel skoz Pireneje ter je z njim črta Pariz-Barcelona skrajšana za 5 ur z 21 ur vožnje na 16 ur. Francoska proga je dograjena že do Ax (dep. Ariège, južnovzhodno od Tarascona); spada pa k južni francoski železnici, ki ima biti elektrizirana. Temu nasproti pa se zgradba železniške proge na španskem ozemlju jako vleče, da bo letošnje leto težko izročena promet.

r Podmorske mine. V zadnjih štirih letih vojne je dvignila danska flota kakih 10 tisoč podmorskih min. Okoli 3000 teh min bodo zdaj prodali na javni dražbi, ker jih noče odkupiti niti Anglija, niti Nemčija in noče nihče plačati stroškov za njih nadzorovanje.

Narodno gledališče.

Iz gledališča. V soboto dne 13. marca se vrši v dramskem gledališču premijera Ibsenove »Nora«. Naslovno vlogo igra gospa Borštnikova, katere je pred časom kreirala v stari Citalnici prvo slovensko »Noro«. Nadalje je igrala »Noro« v hrvatskem jeziku v Zagrebu vsa leta in potem v Sofiji na dvornem gledališču v bolgarski. Režijo vodi gospod Danilo in igra obenem doktor Ranka.

Opera.

13. marca, sobota: »Faust«. Izven abon. Gostovanje g. Nikole Zeca. Prvega basista drž. opere na Dunaju.

14. marca, nedelja: »Faust«. Izven abon. Gostovanje g. Nikole Zeca, prvega basista državne opere na Dunaju.

15. marca, ponedeljek: Zaprto.

Drama.

13. marca, sobota: »Nora«. Abon. b

14. marca, nedelja, pop.: »Favna«. Izven abon. Zvečer: »Beneški trgovci«. Izven abon.

15. marca, ponedeljek: »Beneški trgovci«. Abon. D.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani